

Geográfus Hírlevél

23.

Következő szám várható megjelenése: 2011. december közepe
Hírzárás: 2011. december eleje

Szeged, 2011. szeptember 20.

Tartalom

Glossza

Változás előtt a felsőoktatási földrajzos/geográfus képzés (*Mezősi Gábor, Szeged*) 3

Megemlékezés

Főhajtás a zemplén-hegységi kutató Dr. Pinczés Zoltán professzor (1926-2011) emléke előtt 5
(*Boros László, Nyíregyháza*)

Pinczés Zoltán (1926-2011) 7
(*Kerényi Attila, Debrecen*)

Előszó, avagy rekviem egy alapítványért 9
(*Rakonczai János, Szeged*)

Könyvajánló

EUROPA XXI. A Lengyel Tudományos Akadémia „Stanislaw Leszczycki” Földrajzi és
Társasági Intézetének kiadványsorozata (*Csatári Bálint, Kecskemét*) 11

Digitális domborzatmodellezés a hidrológia szolgálatában (*Szatmári József, Szeged*) 13

Azok a csodálatos férfiak az ő gördülő masináikkal (*Gécsi Róbert, Budapest*) 15

Hírek

Tudományos és oktatási események 16

Változás előtt a felsőoktatási földrajzos/geográfus képzés

A címben jelzett változásokat sokan már régóta sejtik, bizonyos mértékben indokoltnak is tartják, de annak tervezett irányáról, mértékéről meglehetősen kevés biztos információval rendelkezünk. Ami számszerűsíthető és ennek alapján elemezhető azt pl. az idei felvételi eredmények jelentik. A 2011/12-es évre az előző évekhez képest, drámai változás a képzés léptékében nem történt. Örömmel kell tekinteni, hogy a földrajz (persze nagyon különböző okok miatt) nem nagyon veszített népszerűségéből. Az kissé motiváltabb jelentkezők száma csökkent, az összes 1. helyen jelentkező tanuló száma az 5 évvel ezelőttinek csak 2/3-a. Ez lényegében a folyamatosan csökkenő folyamatban épp emelkedő ütem miatt ilyen. Az „ide talán bejutok” elv bizonyítja az összes jelentkező (öt évvel ezelőttihez képest) növekvő számát. Az esetlegesen módosuló irány és finanszírozás ismerete azért lenne fontos, mert így a tervezés teljesen ellehetetlenül. A lista nagyon ismeretlen arányokat nem mutat, de két megjegyzés kívánczok. Egyrészt több intézmény több hallgatót vesz fel, mint az első helyes jelentkezők száma (ez nyilván a pénzügyi kényszer miatt van, és minőség-rontást hozhat), másrészt az intézmények mintegy 150 hallgatót vesznek fel állami finanszírozott levelező alapképzésre, ami a minőség vereségét jelenti a pénzügyi támogatással szemben. Ha fel kell adni helyeket (erre sor fog kerülni, elemzés később), akkor ez az állami keretszám többnyire nem a minőséget szolgálja, így feladhatónak tűnik. Más, de oldandó probléma, hogy az intézmények minimum felének (de talán mindnek) a földrajz-oktatási portfóliója szűkös, ezért erős a sérülékenységük.

	B felvett	Pont	Összjel.	1.hely	M felvett	Összjel.	Első hely
ELTE	134	372	611	218	76	147	97
DE	77	325	307	90	25	81	54
ME	28	328	134	40	5	25	7
SZTE	173	308	576	217	58	80	129
PTE	148	287	398	135	30	43	68
NYME - Két hely	74	233	204	47	4 (+8)	23	10
NYF	68	258	222	64	-	-	-
EKF	55	299	202	50	6(+6)	27	18

Forrás: felvi.hu

Vannak pedig lehetőségek, aminek használatára azt gondolom, már következő évtől sokan kényszerülnek (képzések, szakirányok, például. környezettan, környezetmérnök, turizmus- vendéglátás stb.).

Az alapgond az, hogy a jelzett változtatás iránya sem tartalmi, sem pénzügyi szempontból nem ismerhető. Így aztán sokan – joggal – aggódva inkább visszavonulnak a véleménynyilvánítástól, kutató közösségünk mintha feleslegesen szervezne konferenciát a hallgatók elhelyezkedését segítően, vagy a képzés tartalmi-formai fejlesztéséről, a döntéshozók reakciója elmarad. (Pedig a Munkaügyi Központok, a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara, vagy a Corvinus oktatóinak gondolatait érdemes lett volna megismerni a döntéshozóknak, a hallgatók elhelyezkedéséhez hasznos információkat adtak.) Nincs irány (noha kellene), hogy mi lesz a B hallgatók sorsa, mire képezzük őket? A korábbi elképzelés szerint azok 35%-a mehet tovább M-re (ennek megfelelően a szakirányok szám csökkentése és a gyakorlati elméleti, de átjárható szakirányok felé célszerű menni). A valóság azonban a hollandiai példát mutatja, majd mindenki továbbmegy M-re (a szakterületünkön is). Akkor? Nincs lépés a kérdés eldöntésének irányába. Így a tervezés nem valósítható meg. Ami mégis sejthető: a 18 évesek száma 2017-ig fokozatosan csökken, a mostani több mint 115 ezerről 2017. évi mélypontra 90 ezerig csökken, majd 95 ezer körül stabilizálódik (OKM prognózis 2006). Az állami finanszírozott hallgatói létszám politikai döntéstől függő irányú lehet, most az álláspont az, hogy csökken, a mostani 53 ezer állami finanszírozott helyre 2013-ra 28-30 ezer számok kerültek papírra. A jelenlegi létszám

csökkentése a demográfiai apadással párhuzamos, de annál jóval nagyobb mértékű. A minőség növelése miatt célszerű ennek a számnak a csökkentése, az általános képzettségi színvonal, munkához való hozzáférés miatt pedig nem célszerű. A természettudományok számára 2013-ra csak kismértékű a csökkenés, a jelenlegi 5200-as állami finanszírozású keretszám 3900-ra esik vissza. A kérdés, a szakmánk hogyan tudja ezt kezelni, úgy hogy a finanszírozásról nincs információ. Pedig hasznos lett volna értékkel véleményét cserélni erről... És akkor előjön újra a ALA képzés ügye.

Ami problémás, az a tanárképzés ügye. Sokak számára a Bolognai rendszer tagadása a tanárképzés esetében csúcsosodik ki. Valószínű azonban, hogy az EU által megfogalmazott és a résztvevők által elfogadott rendszer alkalmazásának céljai és alapelvei elfogadhatóak, inkább arról van szó, hogy sajnos számos ország mellett a miénk is szerkezet átalakítását sietette a tartalom rendezése nélkül (pl. egy TTK B diplomát ma melyik szakmailag releváns munkaadó fogad be?). A tanárképzéssel valószínű nem a szerkezet a gond, hanem a tartalom és az általános érdeklődés hiánya. Ezt mutatják pl. a régóta B/M rendszerben dolgozó angolszász tapasztalatok. Az valószínű, segíti a tanárképzés ügyét ha, akár szerkezet ügyében is, foglalkozunk vele, mert az indításkor valóban számunkra nem a szakmaiság kerekedett felül. A nagyon szerény adatokat jelző táblázat persze azt is mutatja, hogy alig van intézmény, amit a hallgatók ilyen irányra választatnának. Az egyszerűbb szerkezet remélhetően segíti a tanárképzés ügyét, de ehhez korán elkezdett felkészítés, tartalmi változtatás és elkötelezettség, a szakmai minőségben és a pedagógiai gyakorlatban is motivált oktatók kellenek. És remélhetőleg a kialakuló konfliktusok kezelhetőek lesznek, amit jobb, ha az intézmények maguk oldanak meg, és nem utasításra cselekednek.

Tanár	MNA, MNK	MLA/MLK T/D
ELTE, ME, NYF	Nincs	Nincs
NYME	2+0	10+7
EKF	1+0	0+0
SZTE	5+0	1+11
PTE	0+0	6+3
DE	2+0	4+1

Forrás: felvi.hu

Összességében nem rossz a kép, azaz a számokat illetően a földrajz szakma nem veszteségesen jött ki a B és M képzési rendszerből, amit a 2011-es számok is jeleznek. Számos megoldandó feladat van azonban, aminek megvalósítása a legtöbb intézmény (földrajzoktatásának) elemi érdeke (pl. kellene program a hallgatók munkapiaci illesztésébe). Ilyen a minden intézményt érintő B képzés alakítása, amelynek hazai bevezetése olykor felemásra sikeredett. A kérdés persze az, hogy mennyire kell „Bologna-szabatosnak” lennie a kialakított rendszernek. Mindenesetre a jelenlegi állapot sok ponton sérti a megcélzott kereteket, ill. nem teljesíti az ott megfogalmazott elvárásokat. A földrajz alapszakon több olyan elem van, amit majd a következő „frissítésnél” újra kell gondolni. Ezek az alábbiak:

- a modulrendszer hiánya (innenről kezdve alig van igazi mobilitás);
- a kimenet-szabályozások („learning outcomes”) elmaradása, illetve pusztán formai érvényesítése (innenről kezdve először megmondjuk, mit tanítunk, majd utána magyarázzuk meg – próbáljuk –, hogy miért);
- a munkaadók bevonásának hiánya minden szinten (innenről kezdve az évtizedeken keresztül jól bevált szakmai ismereteket nyújtjuk, noha lehet, hogy ez a piacot nem érdekli, nem így, nem ezt kellene stb.);
- az intézményi, ill. nemzetközi kooperáció hiánya (ellenérdekeltek az intézmények).

**Főhajtás a zemplén-hegységi kutató
Dr. Pinczés Zoltán professzor
(1926-2011)
emléke előtt¹**

Bekövetkezett az, amitől egyetemi oktatótársai, barátai, tanítványai, tisztelői féltek. Bár titkon reménykedtünk, hogy úrrá tud lenni betegségén. Sajnos nem így történt. Dr. Pinczés Zoltán professzor szíve 2011. június 3-án – életének 85. évében – megszűnt dobogni.

Pinczés Zoltán 1926. június 29-én Balmazújvárosban született. Anyai ágon zempléni (tokaji) kötődésű. Talán ez is közrejátszott abban, amiért később, már egyetemi oktató korában a Zempléni-hegységet választotta tudományos kutató munkásságának fő színteréül. Iskolai tanulmányait szülővárosában kezdte (1932-1936), majd a debreceni Fazekas Mihály Gimnáziumban (1936-1944) és a Kossuth Lajos Tudományegyetemen (1944-1949) folytatta. Földrajz-történelem szakos tanári diplomája megszerzése után egy ipari tanuló iskolában töltötte pályakezdő éveit. 1951-ben tanítómester, Dr. Kádár László professzor meghívására a debreceni KLTE Földrajzi Intézetébe került, ahol előbb tanársegéd (1951-1956), majd adjunktus (1956-1962), docens (1963-1978) és egyetemi tanár (1978-1996). 1972-től 1991-ig tanszékvezető, 1973-tól 1975-ig tanszékcsoporthoz vezető, 1975-től 1978-ig dékánhelyettes, 1984-től 1986-ig a Földrajztudományi Intézet igazgatóhelyettese. Ezekben a vezetői szerepkörökben hatékonyan segítette, kezdeményezte a földrajztanár és a geográfusképzés tartalmi-módszertani korszerűsítését, az oktatás tárgyi és személyi feltételeinek javítását, a változó feladatoknak leginkább megfelelő intézményi struktúra kialakítását (pl. nevéhez fűződik az Alkalmazott Tájékoztató Tanszék alapítása 1990-ben). 1996-tól nyugdíjas, de mint emeritusz professzor utána is tanít és gazdag tudásával, tapasztalataival segíti szakdolgozóit és doktorandusz hallgatóit.

Oktató-nevelő munkája mellett öt évtizedig folytatott természetföldrajzi (elsősorban geomorfológiai) kutatásokat, először a Zempléni-hegységben és a Bükkben, alkotó tevékenységének későbbi szakaszaiban a Kárpátokban és az Erdélyi-medencében.

1958-ban summa cum laude eredménnyel doktorált és három évvel később *A Zempléni-hegység déli részének természeti földrajza* c. értekezésével elnyerte a földrajztudomány kandidátusa címet.

1985-ben sikeresen védte meg *A jelenkori fagy (talajfagy) felszínformáló hatása hazánkban és ennek gyakorlati jelentősége* c. akadémiai disszertációját. Egy évtizeddel később doktori értekezése könyvként is megjelent. Az 1990-es években gyorsan követték egymást a Kárpátokról írt egyetemi tankönyvei, tudományos értekezései. Így pl. 1995-ben a *Déli-Felföld természeti földrajza* (Déli-Kárpátok és a Bánsági-hegyvidék), 1997-ben *Az Erdélyi-peremvidék természeti földrajza*, 1998-ban *Az Erdélyi-medence természeti földrajza* c. könyve, továbbá az Északnyugati-Felvidék, Kárpátalja és Erdély gazdasági életének földrajzi alapjairól írt terjedelmes dolgozatai. Tudományos közleményeinek és könyvfejezeteinek száma meghaladja a 170-et. Szerteágazó szakirodalmi tevékenységének 20%-a jut a Zempléni-hegységre. Frisnyák Sándor professzor 2002-ben *Pinczés Zoltán* munkásságát méltató írásában megállapította: „Pinczés professzor eddigi életműve igen jelentős, hozzájárulás a Kárpát-medence tudományos megismeréséhez, a hazai természetföldrajz gazdagításához.” A Zempléni-hegység tudományos vizsgálata és feldolgozása csak egy, de meghatározó jelentőségű része alkotótevékenységének. Tájékoztató-tájkölögi kutatásairól 1964-től több mint harminc

¹ A nekrológ Dr. Frisnyák Sándor *Dr. Pinczés Zoltán tájgazdálkodó munkája a Zempléni-hegységben* c. munkája felhasználásával (Frisnyák S. – Gál A. *Szerencs és környéke*. Szerencs-Nyíregyháza, 2002. pp. 9-16.) készült.

nemzetközi konferencián tartott előadásokat. 1987 és 1994 között – úgy is, mint a Kárpát-Balkán Geomorfológiai Komisszió elnöke – három nemzetközi konferenciát szervezett.

Igen jelentős Pinczés professzor tudományos közéleti tevékenysége is. 1960-tól 1967-ig a Magyar Földrajzi Társaság Tiszántúli Osztályának titkára, később elnöke (1967-1972), 1966-tól pedig a Magyar Földrajzi Társaság választmányának tagja. 1973-tól 1986-ig az MTA Földrajzi Tudományos Bizottságának, 1985-től 1994-ig az INQUA Magyar Nemzeti Bizottságának tagja, az IALA Magyar Nemzeti Szekciójának elnöke, a DAB Természetvédelmi-Tájökológiai Munkabizottság és számos más testületnek is érdemes tagja. Oktató-nevelő és tudományos tevékenységét magas állami és szakmai kitüntetésekkel ismerték el. Így pl. 1975-ben a Munka Érdemrend bronz fokozatával, 1987-ben a Lóczy Emlékéremmel, 1992-ben a Magyar Földrajzi Társaság tiszteleti tagsággal, 1997-ben a Magyar Köztársasági Érdemrend Középkeresztje, 1999-ben a Teleki Sámuel Éremmel.

A Zempléni-hegység természetföldrajzát Pinczés Zoltán előtt csak néhányan vizsgálták. Fél évszázad alatt Pinczés Zoltán és a tudományos iskolájához tartozó fiatalabb geográfus-nemzedék munkássága révén a Zempléni-hegység ma hazánk egyik legrészletesebben feldolgozott hegyvidéke (Frisnyák, 2002).

Pinczés Zoltán elsőként foglalkozott a zempléni-hegység löszképződményeivel. Kezdetben a Tokaji-hegyen, majd a Hegyalja és a Szerencsköz, Harangod löszterületeink folytatott vizsgálatokat. Megállapította, hogy a zempléni löszök a periglaciálisban, hideg sztyeppre jellemző éghajlaton, hulló porból képződtek. Vastagságuk változó: a tokaji Patkókőbánya felett 15-20 m, a Hernád magaspártján 6-8 m. Anyagukat a szél a Nyírség hordalékkúpjából és a Hernád hordalékából fújta ide, a hegység peremére Tokajtól Bodrogkisfaludig, ill. Tokajtól Göncig.

Pinczés professzor fontos kutatási témája volt a talajerózió, amelyet először a Tokaji-hegyen, majd később a Bodrogkeresztúri-félmedencében és Hegyalja más területein is vizsgált, kísérleti állomást alakított ki. Kutatásaiba egykori tanítványait is bevonta.

A vizsgálatok célja annak megállapítása volt, hogy a különböző művelési módok miként befolyásolják a talajeróziót.

A Bodrogkeresztúri-félmedencében, ahol két munkatársával (egykori tanítványaival), Kerényi Attilával és Martonné Erdős Katalinnal folytatott geomorfológiai kutatásokat, több mint 300 fúrás és 200 talajfelmérés eredményeként elkészítették a 9 km²-es terület talajeróziós térképét. A talajpusztulásai térkép alapján megállapították a művelési ágaknak az erózióra gyakorolt hatását. A Pinczés Zoltán irányításával készült talajeróziós térkép első ilyen jellegű alkotás a magyar geográfiában.

A hazai vulkánikus hegységek felszínfejlődésének kérdése évtizedeken át foglalkoztatta a geomorfológusokat. Pinczés Zoltán Zempléni-hegységben folytatott tudományos kutatásaiban is központi helyet foglalt el ez a megoldásra váró feladat. Kutatómunkájában új elemet jelentett a vulkáni tevékenység lefolyásának, a lepusztulási anyag, valamint a klíma és a mai felszín vizsgálata. A geográfusok korábban úgy gondolták, hogy a zempléni vulkánosor (amely keletkezése 14-15 millió évvel a miocén badeni emeletétől a pliocén 9,4 millió évéig tartott) közel azonos gerinc- és csúcsmagassága a tönkösödés eredménye.

Pinczés professzor elgondolása szerint a tönkfelszínhez hasonló formák – a higan folyó láva szétterülésével, vagy a vízben felhalmozódó vulkáni tufákból – elsődlegesen is kialakulhattak. A hegység peremén a lépcsős felszíneket a pliocénban szemiarid éghajlaton történő lepusztulás alakította ki. A lépcsős felszíneket pedimenteknek tartja.

Pinczés Zoltán kutatásai a Zempléni-hegység tudományos megismerésén túl gyakorlati jelentőségűek is, mivel azok eredményeit a különböző gazdasági ágazatok hasznosíthatják. Az

agrárium számára pl. igen hasznos a Justyák János meteorológus professzorral közösen készített hegyaljai fagykártérkép.

A Pinczés életmű kiemelkedő eredményeként értékelhető a Bodrogkeresztúri-medencében végzett tájökológiai kutatómunka. Ezen munkában olyan kiváló geográfusok, szakemberek, mint Justyák János, Varga Zoltán, Kerényi Attila, Süli-Zakar István, Csorba Péter, Martonné Erdős Katalin mellett egyetemi hallgatók is részt vettek.

Pinczés Zoltán kutatásai a Zempléni-hegység tudományos megismerésén túl gyakorlati jelentőségűek, mert fő hangsúlyt kapott benne a világhírű Tokaj-hegyaljai borvidék földrajzi vizsgálata, elemzése, szőlő (bor) szempontú értékelése. Pinczés professzor és kutató csapata úttörő jellegű munkát végzett a Zempléni-hegységben s ezen belül Tokaj-Hegyalján, miközben bevezette tanítványait a tudományos kutatómunka titkaiba. Saját kutatásai közepette mindig is nagy gondot fordított a jövő geográfusainak elméleti és gyakorlati képzésére, a szeretett magyar föld, ezen belül Zemplén alaposabb megismertetésére. Csodálatos lelkesedéssel oktatta-nevelte tanítványait. Ezért is fáj, megdöbbsent elvesztése.

Számos tanítványod nevében búcsúzunk Tőled, kedves Tanító Mesterünktől, Professzorünktől! Nyugodj békében!

Boros László, Nyíregyháza

Pinczés Zoltán 1926–2011

Alig több mint 3 héttel 85. születésnapja előtt érte a halál. Tanszékünk már a születésnap köszöntés formáját tervezgette – hisz tudtuk, hogy súlyos betegsége ágyhoz köti, ezért valami egyedi formát és különleges ajándékot próbáltunk kitalálni – de a köszöntést nem tudta megvárni. Pedig jelenlegi tanszékvezetőnk, Csorba Péter professzor jó ötlete gyorsan haladt a megvalósítás felé: egy olyan kis albumot hozott létre egyik kolléganőnk segítségével, amelyik bemutatja a debreceni földrajzi tanszékek szinte minden zugát, a Professzor Úr számára is kedves tárgyakat, eszközöket mai állapotukban, hisz ő már egy éve nem láthatta azokat.

Igen, így nagybetűvel: Professzor Úr. Ha valaki a Tájvédelmi és Környezetföldrajzi Tanszéken ezt a két szót bármilyen összefüggésben kimondta, mindenki tudta, hogy Pinczés professzorról van szó. Legtöbb neves egyetemen egy-két jelentős személyiséghez kötünk egy-egy szakmai korszakot. Ilyen korszakként emlegetjük a Borsy – Pinczés korszakot, ami a 70-es évek kezdetétől jó két évtizedet ölelt fel. Mindketten Kádár László munkatársaiként váltak kutatókká. Halkszavú, de kemény főnökük iskolateremtő, nemzetközi tekintélynek örvendő professzorként jó úton indította el őket tudományos pályájukon.

Pinczés professzor 1951-ben tanársegédként kezdte el egyetemi pályafutását, s 1963-ban már docensi kinevezést kapott. Ettől kezdve szisztematikusan törekedett egy új kutatócsoport, majd tanszék létrehozására és saját kutatási elképzelései megvalósítására. A tanszéképítés abban az időben sem ment könnyen: új státuszokra volt szükség, de a Kossuth Lajos Tudományegyetem akkor sem dúskált a pénzben. Professzor Úr kitartó munkája 1972-ben hozta meg első eredményét.

Ebben az évben a Gazdasági és Regionális Földrajzi Tanszék vezetője lett, és a tanszéken belül létrehozta a regionális földrajzi kutatócsoportot: három fiatal beosztottját maga köré gyűjtötte, s velük újnak számító kutatást indított el. A Zempléni-hegység déli részén,

Bodrogkeresztúr közelében egy 9 km²-es területen komplex táj kutatást végeztünk Pinczés professzor irányításával. A kutatók mellett 8–10 hallgató és egy technikus is dolgozott a négy nyáron át tartó terepmunkák során, sőt évekig tanév közben is végeztünk sorozatméréseket. A néha kifejezetten megerőltető terepmunkát is szívesen végeztük és végezték a hallgatók is, mert a jó hangulatú beszélgetések, vicceselések, ugratások az esti tábortűz mellett valamennyiünkben kellemes élményeket hagytak. A bodrogkeresztúri munka tudományos eredményeit mi sem bizonyítja jobban, mint a több tucat publikáció (köztük önálló kötet is), és a kb. 30 szakdolgozat, ami az itteni vizsgálatokon alapult. A bodrogkeresztúri csapatmunka fontos eredménye, hogy az ott dolgozó hallgatók nagy része akkor tanulta meg a tudományos munka alapjait, és közülük többen ma már tekintélyes kutatókká váltak. Tanszéképítő, tevékenysége 1990-ben érte el a csúcst: vezetésével megalakult az Alkalmazott Tájföldrajzi Tanszék a jelenlegi Tájvédelmi és Környezetföldrajzi Tanszék jogelődje.

Pinczés professzor egyéni kutatási területei szerteágazóak: a hazai középhegységek (ezeken belül elsősorban a Zempléni-hegység) harmad- és negyedidőszaki felszínfejlődésével évtizedeken át foglalkozott és ért el figyelemre méltó eredményeket. A jelenkori fagy felszínformáló hatásának kutatásában nemzetközileg is elismert eredményekre jutott. (E munkája alapján lett a földrajztudomány doktora = az MTA Doktora.) A fagyhatás geomorfológiai szerepének vizsgálatához saját tervezésű fagykamrát építtetett, ami egyedülálló volt az országban, s azt itt végzett kísérletei az akkor még újdonságnak számító kísérleti geomorfológia elterjedéséhez is hozzájárultak. Talajeróziós terepi mérései már az 1950-es években is a kvantitatív geomorfológia hazai megalapozását segítették elő.

Pinczés professzor tudományos és tudományszervezői tevékenysége elismeréseként számos kitüntetésben részesült. Számára legkedvesebbek a Lóczy Lajos-emlékérem (1987), a Magyar felsőoktatásért emléklakett (1994) és a Teleki Sámuel-érem voltak. Más típusú elismerést jelentettek a szakmai testületekben betöltött funkciói: 1987–1998 között a Kárpát-Balkán Geomorfológiai Bizottság elnöke, ugyanebben az időszakban a Nemzetközi Tájökológiai Társaság magyar nemzeti szekciójának elnöke. 1992-ben a Magyar Földrajzi Társaság – legnagyobb elismerésként – tiszteletbeli tagjává választotta.

Professzor Úr oktatási tevékenysége is kiemelkedő volt: felsorolhatatlanul sok tanítványa szerepelt kiválóan az Országos Diákköri Konferenciákon, kétszámjegyű azok száma, akik nála vagy az ő segítségével doktoráltak, s tanítványok sora dolgozik ma már egyetemeken, főiskolákon, kutatóintézetekben. Élete végéig szerelme maradt a Kárpátok. Oly mélységben ismerte a hazánkat körülölelő magashegységet, hogy egyes részeiről külön-külön könyveket, egyetemi jegyzeteket írt, s személyes terepbejárásaival, megfigyeléseivel maga is hozzájárult a magashegység tudományos megismeréséhez, nem utolsósorban a megismertetéséhez. Évtizedeken át tartott a Kárpátokról speciális kollégiumokat, amelyekre mindig sok hallgató jelentkezett, s tanítványai őszinte tiszteletét vívta ki nagy tudásával. A természetföldrajz szinte minden területét tanította. A hallgatók számára a legfélelmetesebb vizsga Európa természetföldrajza volt. Bizony, sokan megbuktak, de aki átment a vizsgán, biztos, hogy tájékozott volt kontinensünk természetföldrajzából.

Tanszékünk jelenlegi tagjai valamennyien az ő tanítványai. Tisztelettel és szeretettel gondolunk rá, s emlékét megőrizzük.

Kerényi Attila, Debrecen

Előszó, avagy rekviem egy alapítványért*

Vélhetően a Nagyalföld Alapítvány utolsó kötetét fogja kezében az olvasó. Húsz év, számos hasznos, „Alföld-identitást” segítő kiadvány elkészítése után, az Alapítvány ezen kötet közreadásával befejezi tevékenységét. Vélhetően senki sem fogja megsiratni, lehet, hogy nem is fog hiányozni senkinek (hiszen tevékenysége forráshiány miatt beszűkült az utóbbi években), de sajátos szerepe miatt, mégis kár, hogy erre a sorsra jutott. De mi is fért bele ebbe a húsz évbe.

Az alapítványt 1991-ben a hat „klasszikus” alföldi megye (Bács-Kiskun, Békés, Csongrád, Hajdú-Bihar, Jász-Nagykun-Szolnok és Szabolcs-Szatmár-Bereg) Megyei Önkormányzatai alapították, melyhez szinte azonnal csatlakozott (alapító jogokkal) Heves megye is. Bírósági nyilvántartásba vétele még ugyanabban az évben megtörtént.

Az alapítvány székhelye: Békéscsaba.

Az alapítvány célja:

- A Nagyalföld térsége helyi sajátosságokon alapuló, koordinált területfejlesztésének tudományos megalapozása,
- A Nagyalföld társadalmi-gazdasági-környezeti változását feltáró jelentősebb tudományos eredmények publikálásának támogatása,
- A Nagyalföld fejlesztésének menedzselése,
- A Nagyalföld kulturális értékeinek megőrzése és fejlesztése.

1998-ban az alapítvány közhasznú minősítést szerzett, ugyanis az 1997. évi CLVI. törvény 4.§ a/ és a 26. § c/ pontja alapján tevékenysége megfelel az alábbi követelményeknek:

- tudományos tevékenységek, kutatás,
- ismeretterjesztés,
- kulturális tevékenység,
- kulturális örökség megóvása.

Az alapítvány saját önálló (főként kiadványozási) tevékenységén túl 1998-ig évente 1–2 alkalommal pályázatot írt ki, s ezen keresztül évente 1,5–2,5 millió Ft támogatást adott első sorban kiadványokhoz, konferenciákra, kutatásokra. Miután *a megyék támogatása 1995-től akadozott, 1999-től pedig teljesen megszűnt*, s a banki kamatok is jelentősen csökkentek, az alapítvány felfüggesztette a pályázatok kiírását.

Az Alapítvány tartalmi munkáját leglátványosabban a régióhoz kapcsolódó kiadványok mutatják. Megszervezte és megjelentette az Alföldet sokrétűen bemutató két kötetet: „A mi Alföldünk” (1996) és a „Szép vagy, alföld” (2002) általános elismerést váltott ki. Változó rendszerességgel jelentet meg a „Nagyalföld Alapítvány Kötetei” sorozat, melyből eddig 6 kötet készült el: „A Tisza és az önkormányzatok” (1992), „Az Alföld Fásítása” (1992), „A Duna–Tisza közti hátság vízgazdálkodási problémái (1994), „Az Alföld helyzete és perspektívái. Alföld kutatási program 1991–1994” (1995), „Ezer írás az Alföldről” válogatott bibliográfia (1995), „A víz szerepe és jelentősége az Alföldön” (2000), melyek közül több ma is sokat forgatott kézikönyv szerepét tölti be – mint ahogyan azt a most közre adott kötettől is reméljük.

1997 óta az alapítvány támogatásával jelent meg az „Alföldi Tanulmányok” periodika (az utolsó 2003-ban), és az „Alföldi Társadalom” három kötete. Az Alapítvány támogatásával jelent meg az „Alföld Kongresszus” két (II. és III.) kötete. Az Alapítvány önálló magyar és angol nyelvű kiadványokat adott ki az Alföldről a Habitat II. világkonferenciára 1996-ban (a Magyar Köztársaság nemzeti dokumentumai részeként). Pályázati rendszerén keresztül kb. további 20 kiadvány megjelenését támogatta.

Az Alapítvány 1995-en „Pro Regione – Alföldért” díjat alapított, és kezdetben évente 2 egyéni és egy kollektív Alföldért végzett tevékenységét ismerte el. 2003 óta a díjakat nem

* Megjelent a Nagyalföld Alapítvány utolsó kiadványának (*Környezeti változások és az Alföld*. ([Sorozattípus:] A nagyalföldi Alapítvány kötetei 7., Békéscsaba, 2011. 396.) előszavaként.

évente, hanem több évre összevontan ítéli oda az Alapítvány, és a díjátadásra az Alföld Kongresszusokon (2003-ban és 2008-ban) került sor. Eddig 26 személy és 6 kollektíva került díjazásra.

Az alapítvány Kuratóriuma üléseit mindig az aktuális feladatokhoz igazította. Az Alapítvány működésének első 6–8 évében 3–4 ülés volt évente, később inkább csak kettő, 2004 óta azonban inkább csak egy. (Az ülések valamennyi alkalommal határozatképesek voltak.) A Kuratórium döntéseiben szinte mindig teljes volt a konszenzus, még akkor is, amikor a különböző megyék támogatásai jelentős anomáliát mutattak.

Az Alapítvány Kuratóriuma évek óta jelezte az alapítók felé, hogy érdemi döntésnek kellene születni arról, hogy fenn akarják-e tartani hosszabb távon az Alapítványt. Miután egyértelmű jelzés nem született, a Kuratórium azzal szembesült, hogy a rendelkezésre álló összeg tartalmaz tevékenységre nem elegendő, ezért úgy döntött, a *tartós vegetálás helyett* a rendelkezésre álló összegből egy tartalmas, az Alföld egészét érintő, *aktuális témájú kiadványt jelentet meg* (reméljük, a jelen kötet megfelel majd a fenti kritériumoknak), és azt követően megszünteti tevékenységét. A Kuratórium jelezte az alapítók felé ennek szándékát, és kérte, hogy a megyék közgyűlései hozzák meg döntésüket az Alapítvány megszüntetéséről. Öt megyei önkormányzat már döntött a megszüntetésről, amikor a még döntés előtt álló megyék felvetették a fennmaradás gondolatát. Az, hogy lesz-e Nagyalföld Alapítvány a jövőben, így még nem dőlt el, de esetleges megújulása már egy új szervezettel valósulhat meg.

Feltétlenül kiemelendő, hogy *a Kuratórium tagjai* (akik az elnöki tisztséget rotációban töltötték be) *díjazás nélkül látták el feladatukat*. Az Alapítvány működését szervező igazgatók és a gazdasági vezető pedig jelképes összegű díjazásban részesült, amiről évek óta le is mondtak. *Színvonalas, önzetlen munkájukért köszönettel tartozunk.*

A Kuratórium tagjai a húsz év során a következők voltak:

- Bács-Kiskun megye: Hegedűsné Annus Jolán,
- Békés megye: Dr. Rakonczai János, Sziklai Zoltán,
- Csongrád megye: Széphegyi László, Gulyás Antal, Horváth Levente,
- Hajdú-Bihar megye: Dr. Matolcsi Lajos, Dr. Molnár László, Lakatos Tibor,
- Heves megye: Ebergényi András, Kun Zoltán,
- Jász-Nagykun-Szolnok megye: Lakatos István,
- Szabolcs-Szatmár-Bereg megye: Dr. Vincze István, Seres Antal, Dr. Szilágyi Dénes, Seszták Oszkár.

Az Alapítvány igazgatói: Galovitz Mihály (1996-ig), Dr. Rakonczai János.

Az Alapítvány gazdasági vezetője: Somogyi Tiborné.

Az Alapítvány húsz éves tevékenysége alatt felvállalta az „alföldiséget”, és nem más tájak kárára kísérelt meg nagytájunkért dolgozni. Működése során felül tudott emelkedni az aktuál politikán – még akkor is, amikor az alapítói háttér „színes” volt. Az alapítók bölcsességét dicséri, hogy soha nem irányult politikai nyomás a Kuratóriumra, így az szakmai alapon hozhatta meg döntéseit. Ezek a döntések pedig mindig az Alföld érdekét szolgálták. Talán például szolgálhatna ez a „nagy politika” számára is, hogy a folyamatosan előre nyomakodó helyi érdekek helyett merjen a nagytájban gondolkodni.

Közösen talán jobban mennének dolgaink.

Rakonczai János, Szeged

EUROPA XXI.

A Lengyel Tudományos Akadémia „Stanislaw Leszczycki” Földrajzi és Térszervezési Intézetének kiadványsorozata

Már két évtizede is elmúlt, hogy az 1989-1990 táján a Kelet-Közép-Európában bekövetkezett gazdasági-társadalmi-politikai rendszerváltozás eredményeként valóban „kinyílt a világ” számunkra. Eljuthatunk bárhová, s hozzáférhetünk szinte minden érdemi szakirodalomhoz, lett légyen a világ bármely pontján született is az adott írás. A globalizáció sajátos módon „átírta” már az egész életünket.

Tudományunknak a geográfiának a fejlődése sem ismer már régen határokat, sőt – véleményem szerint – a geoinformatika révén nem kis része volt a modern világ térszemléletének formálásában is. A Google kereső hét századmásodperc alatt (!) a „geography” szóra 160 millió találatot jelez. Hihetetlen szám. Áttekinthetetlen mennyiségű információ.

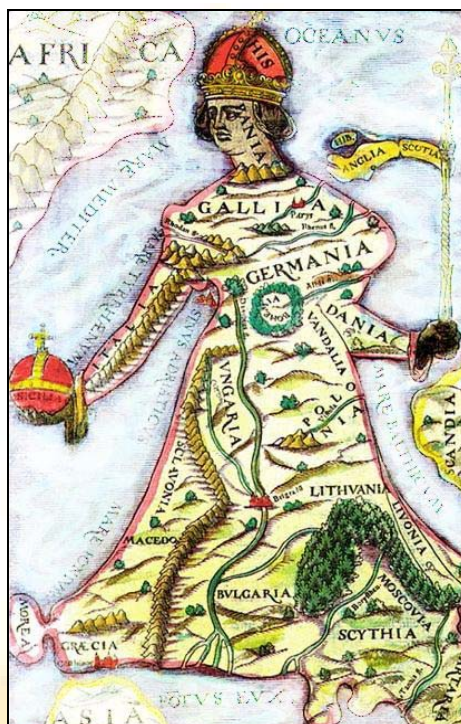
Ugyanakkor azt is gondolom, hogy e rohamosan táguló globális tudáshorizont mellett, sajnos, egyre felszínesebb a tudásunk. Sőt még e tekintetben is folyton és inkább csak Nyugat felé tekintgetünk, s egyre kevesebbet tudunk Európának arról a sajátos átmeneti sávjáról, ahol mi élünk. A Balti tengertől az Adriáig vagy a Fekete tengerig zajló gazdasági és politikai események menete, illetve azok térbeli vetülete, hatása, geográfiája pedig sokkal jobban hasonlít egymáshoz, mint gondolnánk. Hiszen efféle „átmenet” még soha sehol a világon nem következett be: a tervutasításos államszocializmusból a (szociális?) piacgazdaságba. Nem véletlen, hogy a világon másutt, sőt még a fejlett Európában is előfordul, hogy gyakran nem is értik azt, ami itt, velünk történik. Vagy azt sem, hogy ami másutt sikeres, az itt erőre kapni, s a régióinkra jelentős befolyást gyakorolni miért nem tud?

Mindezekre kaphat egyféle választ a geográfus olvasó, kutató, doktorandusz, vagy igényes mesterszakos hallgató, ha kézbe veszi a fenti, hosszú nevű lengyel akadémiai földrajzi és regionális kutatóintézet igazán érdekes kiadványsorozatát, melynek szerkesztői (Tomasz Komornicki, Konrad L. Czapiewski, és Barbara Jaworska) éppen azt vállalták, amiben e sajátos európai zónában hiány van: a közös geográfiai problémáink közös publikálását. Lengyel, szlovák, cseh, ukrán, magyar elemző írások sorakoznak a tartalmas kötetekben, a környezetről, a külső és belső, – az eltűnő – határok hatásairól, a regionális fejlődésről, a centrumokról és a perifériákról, urbanizációról, s legutóbb a 20. és a 21. kötet a hálózatok szerepéről.

A hálózatokról, mint különleges és új földrajzi tudományos témákról például igen sokféle megközelítésben olvashatunk: az ökológiai hálózatoktól az iskolai hálózatokig. Az utóbbi alcíme is igen figyelemre méltó: a földrajz hozzájárulása az elemi oktatásban szereshető térbeli tudáshoz.

Ajánlom tehát mindenkinek, hogy tekintsen bele a közeli szomszédok tudományos műhelyeinek tárházába. Meglepődve fogja tapasztalni, hogy „érti” a közös térbeli – geográfiai – problémákat, s az is lehet, hogy azoknak ad majd igazat, akik azt mondják: ha a kelet-közép-európai régió országai együtt, összefognának, akkor sikeresebbek lehetnének a globális világ zavaros „átmenetében”.

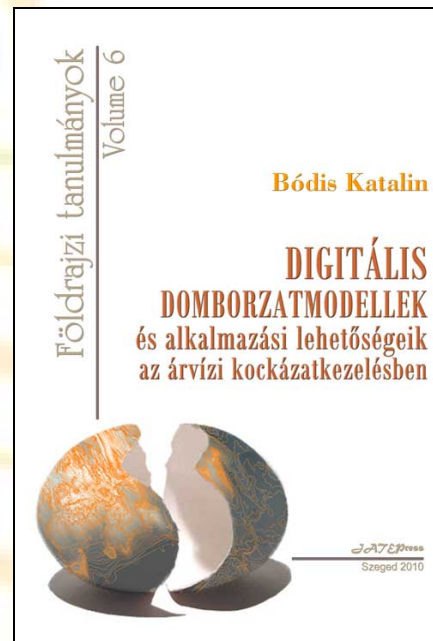
Végül, érdekes illusztrációként álljon itt Európa, a „büszke nő”, akinek alább látható különleges rajzolatú térképét a lengyel szervező kollegák mindig ráteszik e röviden bemutatott könyvsorozat egyik „szellemi forrásának”, a kétévente megrendezett Varsói Regionális Fórumnak a meghívójára.

Csatári Bálint, Kecskemét

Digitális domborzatmodellezés a hidrológia szolgálatában

Bódis Katalin: *Digitális domborzatmodellek és alkalmazási lehetőségeik az árvízi kockázatkezelésben*. Földrajzi tanulmányok 6. kötet [Sorozatszerkesztő: Mezősi Gábor.], Szeged: JATEPress. 2010. 168. old.

A színes kivitelű, 168 számozott oldalból álló, 17 fejezetet és angol nyelvű összefoglalót tartalmazó kötet a *Földrajzi tanulmányok* sorozat 6. köteteként jelent meg a Szegedi Tudományegyetem Természeti Földrajzi és Geoinformatikai Tanszékének támogatásával.

A kötet két jól elkülöníthető, de mégis szervesen összekapcsolódó részből áll: a domborzatmodellek és a modellezéssel kapcsolatos általános fogalmak, műveletek ismertetése után a domborzatmodellekből geoinformatikai műveletekkel kinyerhető térbeli információknak a hidrológiai modellezésben, az árvízi munkálatok különböző szakaszaiban történő gyakorlati alkalmazási lehetőségeit taglalja a szerző.

Az első két fejezetben az utóbbi két évtized legfontosabb hazai és nemzetközi szakirodalmaira hivatkozva rövid áttekintést kapunk a domborzatmodellezésnek a különböző környezeti, földtudományi kutatásokban és a mérnöki gyakorlatban betöltött szerepéről, majd a szerző rendet tesz – a sokszor félreértésekhez vezető – eltérő megfogalmazások és definíciók között.

A következő három fejezet sorra veszi a digitális domborzatmodellek fajtáit, forrásait – köztük manapság a leginkább érdeklődésre számot tartó légi lézeres felmérést –, valamint az „ingyenességük” miatt legizgalmasabb internetes nyilvános globális adatbázisokat (pl. SRTM). A kiadvány a kézirat elkészítésének időpontja miatt még nem szólhat az ASTER GDEM-ről, amellyel a következő kiadás minden bizonnyal kiegészítése kerül.

A 6-8. fejezetek a magassági adatokon szükségszerűen elvégzendő interpolációkat, a különböző vonatkoztatási rendszerek közötti térbeli átmenetet biztosító geometriai transzformációkat, a műveletekkel elkövethető modellezési hibákat, valamint ezek mérőszámait mutatják be. Ebből a részből például megtudhatjuk, hogy miért nem helyes a geoinformatikai szoftverekben általánosan elterjedt IDW (inverse distance weighting) interpolációs módszer, illetve mit ajánl helyette a szerző, ha hatékonyan és jó eredménnyel akarunk modellezni.

A következő négy fejezetben Bódis Katalin fokozatosan bevezeti a haladó(bb) szintre eljutott olvasót a domborzatmodellek gyakorlati hidrológiai alkalmazásához szükséges alapfogalmakba és műveletekbe. Színes, szemléletes, elsősorban hazai (Velencei-hegység), majd európai – az EU isprai kutatóintézetében végzett szerteágazó munkáját bizonyító – alkalmazási példák áttekintésén keresztül teszi ezt meg a szerző.

A kötet második felének négy nagy fejezete négy különböző, alaposan kidolgozott alkalmazási példát vesz sorra. A Tisza ukrajnai vízgyűjtőjére tervezett tározók árvízcsökkentő hatásának részletes elemzését olvashatjuk a tanulmányban. Megtudhatjuk, hogyan használja a geoinformatikus a domborzatmodelleket pl. a tározási görbék megadásában, vagy az optimális tározó-leengedési stratégia megtalálásában. Az Új Vásárhelyi-terv sajátos szemléletű, komoly vitákat kiváltó „élve boncolása” a következő esettanulmány témája. Úgy gondolom, a kicsit merev, a hagyományos vízügyi tervezési módszereket talán túlságosan is tisztelő mérnöki szakma is találhat újszerű, hatékony és szellemes megközelítéseket (ld. „Lego-GIS”) e munkában. Továbbra is az Alsó-Tisza vidékén maradván a Tisza algyői szakaszára kidolgozott árvízi elöntési modellezést, térképezést és kárbecslési eljárást tanulmányozhatja az olvasó a képekkel, térképekkel gazdagon illusztrált, valós adatokkal alátámasztott fejezetben.

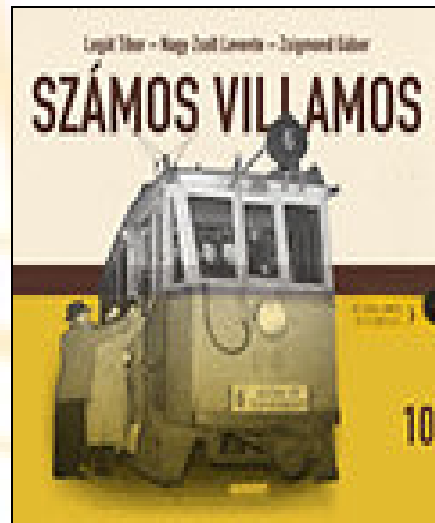
A 16. fejezetben hirtelen kitágul a látóhatár és egész Európát lefedő, domborzatmodelleken alapuló hidrológiai modellezésben vehetünk részt. Az SRTM adatbázisán alapuló többrétű modellezés, amely 1 és 5 km-es felbontású rácshálóban állította elő a szükséges adatokat, a kontinens egész területén fellépő árvizek szimulálására szolgál. Megismerkedhetünk a meder-gradiens, a cella alapú mederhossz és -szélesség kiszámításának lépéseivel, hogy végezetül összeálljon a felszíni vízelvezetést szolgáló „Európai összegyülekezési hálózat”.

A kötetben ismertetett, és képekkel, ábrákkal, táblázatokkal, számításokkal kitűnően alátámasztott módszertant hasznos eszközként ajánlom mind a témával még csak ismerkedő, de földtudományi-geoinformatikai alapismeretekkel már rendelkező egyetemi hallgató, mind a modellezésben, hidrológiai mérnöki tervezésben már jártasságot szerzett szakember számára egyaránt.

Szatmári József, Szeged

Azok a csodálatos férfiak az ő gördülő masináikkal

Legát Tibor – Nagy Zsolt Levente –
Zsigmond Gábor: *Számos villamos*.
Budapest: Józsvöveg Műhely Kiadó. 2010.
304 old.

A mai rohanó világunkban, az összekuszálódó budapesti közlekedésben – amikor gyakran negyedévente változtatják a vonalak számozását, és a médiában a fővárosi közlekedéssel kapcsolatban csakis elmarasztaló hírekkel találkozunk – üdítő és egyben kultúrtörténeti élményt nyújtó olvasmányt képez a Legát Tibor – Nagy Zsolt Levente – Zsigmond Gábor szerzői hármas opusa.

A rövid könyvajánló címe nem véletlenül juttatja eszébe az olvasónak a repülés hőstörténetét, hiszen a kötet megjelenésének apropóját egy centenárium jelentette: 2010-ben volt száz éve, hogy bevezették Budapesten a villamosok számozását, szaknyelven az úgynevezett „relációkat”. Eredetileg – 1887 és 1910 között – különböző színes jelzésekkel jelölték, és ezek alapján különböztették meg a járatokat, de az útvonalak növekedésével és a forgalom sűrűsödésével párhuzamosan kénytelenek lettek áttérni a számozásra.

A kötet részletesen bemutatja a metropolisszá növekvő és a kontinens nagyvárosai mellé felzárkózó Budapest több mint évszázados villamasközlekedésének történetét. Megtudjuk, hogy milyen és hány útvonalon közlekedtek a különféle számjelzésekkel ellátott sárga kocsik, hogyan alakult az egyes viszonylatjelzések útvonala, mikor szűntek meg, hogyan és miért számozták át őket, vagy éppen indították újra. Az olvasó e történelmi utazás során áttekintést kap az 1-es villamostól egészen a legnagyobb számúig, a 118-asig. Az opus helytörténeti ismeretterjesztőként is szolgál, ugyanis a régebbi járatok útvonalát böngészve jócskán akad olyan fővárosi közterület és objektum (a Nagyvásárteleptől az Arénaig, a Kispest-villanytelepen át az Erzsébet Sósfürdőig, vagy a Használtcikk piactól az Élmunkás-térig), amely ma már teljesen ismeretlen még a budapesti őslakók számára is.

Elmondható, hogy a könyv egyszerre város- és közlekedéstörténet, település és közlekedésföldrajz, és a nagyszámú archív kép miatt valószínűleg „kultusz-album” lehetne, és szerintem, lesz is, a villamosok és a városi közlekedés – gyermek és felnőtt korban levő – szerelmesei számára.

Géczi Róbert, Budapest

Tudományos és oktatási események

Itthon

2011. szeptember 29. **Ókori történeti földrajz**, Pécs
Információ: okor@pte.hu

2011. október 6-7. **GDi Fórum 2011 - XVI. Esri Magyarország Felhasználói Konferencia**,
Budapest
http://www.esrihu.hu/images/stories/hirek_esemenyek/GDi_Forum_2011/gdi_conference_hu.pdf

2011. október 19-20. **Nyírségi Földrajzi Napok**, Nyíregyháza
Információ: karoczka@zeus.nyf.hu

2011. október 21. **V. Régiók a Kárpát-medencén innen és túl**, Kaposvár
Információ: gulyas1@t-online.hu

2011. november 18: **Geomorfológiai folyamatok. Változó hordalékkúpok: múlt – jelen – jövő**, Szeged
Információ: gysipos@geo.u-szeged.hu

2011. november 23-25. **II. Környezet és Energia Konferencia**, Debrecen
<http://geo.science.unideb.hu/taj/page/energiakonf2011.html>

2012. március 2. **Több nemzetiségű államok keletkezése és bukása – a Monarchia és az utódállamok története, földrajzi és regionális folyamatok**, Szeged
Információ: gulyas1@t-online.hu

Külföldön

2011. szeptember 15-17. **Four Dimensions of Landscape**, Varsó, Lengyelország
<http://www.wgsr.uw.edu.pl/geoekologia/>

2011. szeptember 18-22. **Soil Science in a Changing World**, Wageningen, Hollandia
http://eusoiils.jrc.ec.europa.eu/events/Future_events/Wageningen.pdf

2011. szeptember 19-23. **Geoitalia 2011.**, Torino, Olaszország
<http://www.geoitalia.org>

2011. szeptember 21-24. **International Tourism Sustainability Conference 2011: Embracing Social and Environmental Change --The Influence and Role of Tourism**
Balaclava, Mauritius
<http://www.utm.ac.mu/sustainabilityconference/>

2011. szeptember 22-23. **4th International Urban Design Conference**, Marriot Resort and Spa, Gold Coast, Queensland, Ausztrália
<http://www.urbandesignaustralia.com.au/index.html>

2011. szeptember 27-29. **InterGeo**, Nürnberg, Németország
<http://www.intergeo.de/en/englisch/kongress/kongress.php?navid=17>

2011. október 5-6. **Science for Environment – Environment for Society**, Aarhus, Dánia
<http://www.dmu.dk/en/news/arrangements/conferences/environmentconference2011/>

2011. október 11-13. **7th Virtual Cities and Territories**, Lisszabon, Portugália
<http://www.7vct.dec.uc.pt/>

2011. október 12-13. **International Conference on Integrated Water Resources Management – Management of Water in a Changing World: Lessons Learnt and Innovative Perspectives**, Drezda, Németország
<http://www.bmbf.iwrm2011.de/>

2011. október 14-16. **Present Environment and Sustainable Development**. Jászvásár, Románia
www.geography.uaic.ro

2011. október 17-20. **Carpatho-Balkan-Dinaric Conference on Geomorphology**, Ostrava, Csehország
Információ: CBD_conference@osu.cz

2011. október 24-25. **Climate and Construction**, Karlsruhe, Németország
<http://www.sueddeutsches-klimabuero.de/358>.

2011. október 28-31. **The First Conference of Danxia Geomorphology Working Group Of IAG & The Second International Symposium on Danxia Landform**, Shaoguan, Kína
<http://www.dxdm.com/IAG-DX/EN/>

2011. november 4-6., **International Conference Environment – Landcape – European Identity**, Bukarest, Románia
<http://geo.portiledefier.ro/>

2011. november 24-26. **Geodesy, Architectur and Construction**, Lemberg, Ukrajna
<http://gac.ukrscience.org/en>

2011. november 24-25. **A vizek szerepe a területi fejlődésben A Duna és a Tisza térségeinek fejlődési problémái és fejlesztési lehetőségei**. Révkomárom, Szlovákia
<http://www.rkk.hu>

2011. november 25. – december 1. **Fourth International Meeting on Alluvial Fans**, Ras Al-Khaimah, Egyesült Arab Emírátság
www.alluvialfans2011.net

2011. december 5-9. **AGU Fall Meeting**, San Francisco, Amerikai Egyesült Államok
<http://sites.agu.org/fallmeeting/>

2012. január 23-25. **GIS Ostrava 2013, Surface Models for Geosciences**, Osztrava, Csehország
<http://gis.vsb.cz/gisostrava/>

2012. január 24-25. **Landscape and Health**, Birmensdorf, Svájc
http://www.wsl.ch/dienstleistungen/veranstaltungen/veranstaltungskalender/landscapeandhealth2/index_EN
2012. február 13-16. **The 6th East Asia Regional Conference on Alternative Geographies**, Selangor, Malaysia
<http://6thearcag-ukm.webs.com/>
2012. március 20-21. **Water & Environment 2012**, London, Nagy-Britannia
<http://www.ciwem.org/events/annual-conference.aspx>
2012. április 25-27. **Urban Water 2012.**, New Forest, Nagy-Britannia
<http://www.wessex.ac.uk/12-conferences/urban-water-2012.html>
2012. május 7-9. **7th International Conference on Urban Regeneration and Sustainability**, Ancona, Olaszország
<http://www.wessex.ac.uk/12-conferences/sustainable-city-2012.html>
2012. május 15-17. **Land Degradation and Challenges in Sustainable Soil Management**, Izmir, Törökország
<http://soilcongress.ege.edu.tr/>
2012. május 29-31. **Mountain Resource Management in a Changing Environment**, Katmandu, Nepál
<http://www.himUNET.com/downloads/international-symposium-may-2012.pdf>
2012. július 2-6. **The 4th International Congress of ECSSS – Eurosoils 2012**. Bari, Olaszország
<http://www.eurosoil2012.eu/>
2011. július 8-12. **Davos Atmosphere and Cryosphere Assembly 2013, Ace & Air – Process Interactions**, Davos, Svájc
<http://www.daca13.org/index.html>
2012. július 22-27. **2nd International Conference on Hydropedology**, Lipcse, Németország
<http://www.ufz.de/hydropedology2012/hydropedology/home.html>
2012. augusztus 26-30. IGC Cologne 2012. Down to Earth. **32nd Geographical Congress**. Köln, Németország,
<http://www.igc2012.org/>
2012. szeptember 5-7. **Water Resource Management**, Gaborone, Botswana
<http://www.iasted.org/conferences/home-762.html>